

Filosofía · 2.º Bachillerato · Comunidad Valenciana

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decreto 108/2022, de 5 de agosto

Generado 19/05/2026 17:40

6 Competencias	15 Criterios	22 Saberes
--------------------------	------------------------	----------------------

Curso EBAU: los criterios LOMLOE se aplican en paralelo a la preparación de la prueba de acceso a la universidad. La rúbrica del departamento debe reflejar tanto el currículo oficial como las exigencias específicas del modelo EBAU de la CCAA.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Filosofía
Curso	2.º Bachillerato
Comunidad Autónoma	Comunidad Valenciana
Decreto autonómico	Decreto 108/2022, de 5 de agosto
Particularidad	En la Comunidad Valenciana existe Valencià: Llengua i Literatura como materia obligatoria con currículo propio.

2. Competencias específicas

Historia de la Filosofía

CE.1 · Identificar les diferents concepcions filosòfiques que s han formulat al llarg de la història, explicar-ne les idees pri...

TEXTO OFICIAL

Identificar les diferents concepcions filosòfiques que s han formulat al llarg de la història, explicar-ne les idees principals i comparar-les, mitjançant l aproximació a les fonts i el treball FUTWLF 2.1.1. Descripció de la competència 1. Les grans preguntes que han caracteritzat sempre la reflexió filosòfica han anat adoptant diverses formes i motivant reflexions de tota mena al llarg de la història. es en aquest desenvolupament històric de la filosofia, on se'n troba el valor primordial. Els matisos i perspectives que, al fil d aquestes preguntes, han anat configurant diverses explicacions del món i cosmovisions, en moltes ocasions oposades, aproximen l alumnat a la riquesa de la diversitat i l experiència humana i el preparen per a una comprensió millor de la complexitat del món.

CE.2 · Buscar, analitzar i interpretar informació relativa a problemes històrico-filosòfics des d una actitud reflexiva autònoma...

TEXTO OFICIAL

Buscar, analitzar i interpretar informació relativa a problemes històrico-filosòfics des d una actitud reflexiva autònoma, rigorosa i creativa. 2.2.1. Descripció de la competència 2. La cerca, l anàlisi i la selecció contrastada de la informació són fonamentals per al desenvolupament tant en l àmbit del saber, com en el de la vida personal.

CE.3 · Argumentar de manera rigorosa i constructiva a l hora d expressar teories i idees relacionades amb problemes històrico-f...

TEXTO OFICIAL

Argumentar de manera rigorosa i constructiva a l hora d expressar teories i idees relacionades amb problemes històrico-filosòfics. 2.3.1. Descripció de la competència 3. El coneixement i l'ús correcte de l argumentació són requisits fonamentals per a pensar i comunicar-se amb rigor i efectivitat, tant en l àmbit del coneixement, com en el personal i social. Són també condicions imprescindibles per al desenvolupament de la capacitat de jutjar. es, per tant, necessari, que l alumnat, tant en el treball amb textos i documents com en el diàleg filosòfic, empre arguments correctes i ben fonamentats aprecie la rigor argumentativa i detecte i evite les maneres dogmàtiques, fal·làcies i esbiaixades de sostindre o discutir opinions i hipòtesis.

CE.4 · Identificar en els problemes actuals la presència dels interrogants i reflexions plantejats a través de la història de l...

TEXTO OFICIAL

Identificar en els problemes actuals la presència dels interrogants i reflexions plantejats a través de la història de la filosofia. 2.4.1. Descripció de la competència 4. La matèria de Filosofia es presenta com un ventall temàtic en el qual apareixen interrogants que l ésser humà es planteja, sovint de manera inconscient. L ús d un mètode genealògic permet arribar fins a l origen històric de cadascun dels problemes i possibilita un coneixement ben fonamentat dels abordatges possibles o les respostes diferents a aquestes preguntes. Una investigació filosòfica actual ha de partir de la base que hi ha interrogants actuals que ja s han plantejat abans. Es tracta de comprendre que, encara que hi ha nous avanços en el coneixement que susciten preguntes que semblen noves, aquestes ja han sigut formulades en els anteriors corrents filosòfics, però des de plantejaments o conceptes que han anat mutant al llarg de la mateixa història de la filosofia. La Història de la Filosofia se ns presenta, per tant, com un diàleg constant entre l actualitat i el passat, possiblement no a conseqüència dels avanços produïts, sinó de la constatació que les inquietuds i les incerteses que han preocupat en les diferents etapes històriques romanen intactes, encara que possiblement sota un altre embolcall. Aquesta dimensió històrica del desenvolupament dels problemes promou que l alumnat siga capaç de produir, amb tota la informació necessària, textos que posen en relació alguns dels plantejaments de la llarga tradició filosòfica amb qüestions de l actualitat i contribueix, alhora, al desenvolupament de la competència clau en consciència i expressió culturals i la competència ciutadana. Aquesta mirada en perspectiva produeix un desplegament de la creativitat, ja que requereix aproximar-se a les investigacions des d angles inexplorats fins ara i, alhora, allunyar-se de les interpretacions canòniques de les autores i dels autors tractats. Aquesta aproximació, a més, contribueix al desenvolupament de la competència personal, social i d aprendre a aprendre.

CE.5 · Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món que ens arriben des de la h...

TEXTO OFICIAL

Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món que ens arriben des de la història de la filosofia i donar visibilitat a aquelles que no s han atés. 2.5.1. Descripció de la competència 5. Mentre que el plantejament de la filosofia de primer de Batxillerat és temàtic, en aquest curs s aborda d una manera dinàmica mitjançant un recorregut pels diferents moments històrics. Cal determinar, per tant, quins són els condicionants socioculturals de l aparició dels corrents filosòfics per a comprendre com s han transmés fins a l actualitat.

CE.6 · Identificar i analitzar els principals problemes ètics i polítics plantejats al llarg de la història del pensament occid...

TEXTO OFICIAL

Identificar i analitzar els principals problemes ètics i polítics plantejats al llarg de la història del pensament occidental i posar-los en relació amb els conflictes ètics i polítics actuals i les diferents maneres d abordar-los i de reaccionar-hi 2.6.1. Descripció de la competència 6. La història de la filosofia occidental es presenta com una col·lecció de les idees i teories fonamentals que han preocupat, en diferents èpoques, l ésser humà. La reflexió i els plantejaments sobre els problemes polítics i ètics són una part essencial. Comprendre el context històric, polític i social pel qual s han considerat fonamentals, capacita l alumnat a descobrir si la consideració de fonamental és o no legítima. També per a establir relacions entre la tradició filosòfica i els problemes actuals, i abordar-los des del diàleg i els principis que conformen societats més justes, inclusives i igualitàries, és a dir, des de la cultura de la pau.

3. Criterios de evaluación

Historia de la Filosofía

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.2	CE.1	<p>Identificar les diverses aportacions que shan produït al llarg de la història sobre qüestions filosòfiques</p> <p>Explicar diferents teories filosòfiques a través de l'anàlisi de les fonts</p> <p>Relacionar les diferents teories filosòfiques estudiades amb el present</p>	
2.2	CE.2	<p>Utilitzar criteris de cerca i selecció d'informació fiables i comparar diferents fonts</p> <p>Analitzar de manera crítica la informació trobada per comprovar-ne la veracitat</p> <p>Exposar de manera rigorosa i autònoma el resultat de la cerca les posicions històriques respecte als problemes filosòfics i les reflexions que es produeixen a partir de la laboració de la informació</p>	
3.2	CE.3	<p>Participar en els debats de manera assertiva escoltant de manera activa i respectant el torn de paraula i tenint en compte la aportació d'arguments com en exposar les seues acords i desacords</p> <p>Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per a exposar les idees i raonaments que s'han donat a llarg de la història per aclarir els dubtes i plantejar qüestions</p> <p>Identificar i analitzar críticament els usos dogmàtics i les biaixats dels arguments de la història de la filosofia</p>	
3.3	CE.3	<p>Utilitzar un llenguatge oral i escrit inclús i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge</p>	
4.2	CE.4	<p>Identificar i explicar els interrogants i reflexions que guarden relació amb els problemes actuals</p> <p>Comparar les respostes donades al llarg de la història amb les respostes actuals als mateixos problemes</p>	
5.2	CE.5	<p>Analitzar críticament la relació entre idees, valors i concepcions del món de la història de la filosofia</p> <p>Identificar i explicar idees, valors i concepcions de la història de la filosofia que han sigut silenciades o ocultades</p> <p>Comparar i explicar les diferències entre les idees i valors que han sigut silenciats en la història de la filosofia i aquells considerats com canònics</p>	
6.2	CE.6	<p>HISTÒRIA DE LA MÚSICA I LA DANÇA</p>	
6.3	CE.6	<p>Presentació</p> <p>La matèria d'Història de la Música i la Dansa a part de l'aprenentatge de la matèria de Música de l'educació secundària obligatòria i aprofundeixen la permanència i els canvis que s'han produït en les manifestacions musicals i coreogràfiques a llarg del temps en les diferents societats i cultures</p> <p>El propòsit fonamental és comprendre com els processos econòmics, polítics, socials i culturals han condicionat la creació musical i coreogràfica</p>	
6.4	CE.6	<p>Un aspecte important recollit en la matèria són les interrelacions entre la música i la dansa</p> <p>Tradicionalment aquests últims s'han considerat depenent de la música fins que al segle XIX van prendre camins independents</p> <p>No obstant això la interconnexió entre aquestes manifestacions artístiques ha continuat fins al moment actual i es espera que aquesta matèria permeti profundir en l'evolució de les dues disciplines de manera integrada i tenint en compte també les seues connexions</p>	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.5	CE.6	<p>Tot i el caràcter teòric d'aquesta matèria cal insistir en la perspectiva pràctica de la música i la dansa Així l'audició el visionat o la presència com a públic en manifestacions musicals icoreogràfiques enviurepresentatives dediferents períodes històrics iculturals ajuda l'estudiant a adquirir una perspectiva més àmplia per mitjà de la qual gaudir comprendre i valorar la creació artística A més la interpretació de músiques i danses amb instruments</p> <p>musicalsielcosdemanera individualogrupalpossibilitaassimilarelssabersd'unamaneramés vivencial</p>	
6.6	CE.6	<p>Pelquefaalaconnexió ambaltresmatèriesdelaviadeMúsicaiArtsEscèniquesdela modalitat delBatxilleratd'ArtsHistòriadelamúsicailaDansaestàrelacionadadirectamentamb lesmatèriesd'AnàlisiMusicaliLlenguatgeiPràcticaMusicalQuantaAnàlisiMusicalesvincula per lanecessitatquetenenlesduesmatèriesdeconèixerelscontextossocialsihistòricsels gèneres els períodes o els compositors i compositoros Respecte a la segona tot i que LlenguatgeiPràcticaMusicalsecentraenl'aspectemésinterpretatiuiHistòriadelamúsicaila Dansa és una matèria amb un vessant més teòric com hem comentat abans la pràctica ha d'estarpresent</p>	
6.7	CE.6	<p>AiximateixpelquefaaltresmatèriesdmodalitatHistòriadelamúsicailaDansaes relacionaenArtsEscèniquesambsaberscomelsgèneresescènicsilesformesquese'nderiven iambCoriTècnicaVocalpelquefaasaberscomlaveuilesagrupacionsvocalselsgèneres vocalsilesformesquese'nderiven</p>	
6.8	CE.6	<p>Sobrelacontribucióaldesenvolupamentdelescompetènciesclaudelpelfild'eixidade l'alumnatenfinalitzarelbatxilleratlaquecontribueixdemaneradirectaés lacompetènciaen consciència i expressió cultural CCEC per la capacitat que té per fomentar en l'alumnat el respecteilavaloraciódelesdiferentsmanifestacionsculturals hamitjançantl'experiènciaperceptivaiepressiva</p>	
6.9	CE.6	<p>PelquefaalacompetènciaencomunicaciólingüísticaCCLeltreballsobretextosla realització de tasques i exercicis escrits les intervencions orals i l'adquisició d'un llenguatge musicalajudenareforçarlacompetèncialingüísticadel'alumnat</p>	
6.11	CE.6	<p>La competència plurilingüe CP s'afavoreix pel que fa a lectura de textos i l'anàlisi d'obresvocalsdediversosestilsiperíodesendiversosidiomesiperlanecessitatd'entendreeel missatgeil'estructuraciódeltextenrelacióamb lamúsica</p> <p>QuantalacompetènciamatemàticaciènciatecnologiaienginyeriaSTEMl'úsdelapràcticainstrumentalvocalidelcosenlamatèriad'HistòriadelamúsicailaDansaafavoreixla relacióamblesdimensionsmatemàtiquesreferidesalrítmeladuradaelsintervalstestonalitats</p>	

4. Saberes básicos

Historia de la Filosofía

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La naturaleza filosófica del ser humano: universalidad de los problemas e historicidad de las concepciones filosóficas. Métodos de trabajo en Historia de la Filosofía: el análisis del contexto histórico; la lectura, la comprensión y el comentario de textos	
2	El surgimiento de la filosofía occidental en Grecia. Cosmovisión mítica y teorización filosófica. La sabiduría en otras culturas. El problema de la realidad en los presocráticos. La búsqueda del arjé: monismo, dualismo y pluralismo. Los entes no sensibles, los pitagóricos. Parménides y Heráclito	
3	El giro antropológico. Filosofía y ciudadanía en la Ilustración griega: Sócrates y la sofística. Aspasia de Mileto y el papel de la mujer en la cultura y la filosofía griega	
4	Idea y naturaleza: conocimiento y realidad en Platón y Aristóteles	
5	La antropología en la filosofía clásica: Sócrates y el conocimiento de sí; la psique en Platón y Aristóteles	
6	La discusión ética: el intelectualismo socrático-platónico; la teoría de las virtudes en Platón y Aristóteles; el concepto de eudaimonía. La interrelación de la ética y la política en la filosofía clásica	
7	El debate político. Las propuestas platónica y aristotélica en torno al mejor orden social	
8	La crisis de la polis. De las polis al imperio. Filosofía, ciencia y cultura en el helenismo. Cinismo, estoicismo, epicureísmo y escepticismo. El giro religioso de la filosofía: el neoplatonismo. La figura de Hipatia de Alejandría	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
---	---------------	-----------------------------------

1	Etapas, métodos y cuestiones fundamentales en la filosofía medieval. La asimilación de la filosofía griega por la teología medieval. El problema de la relación entre fe y razón	
2	Agustín de Hipona, Tomas de Aquino y Guillermo de Ockham. La personalidad polifacética de Hildegard von Bingen. La filosofía árabe y judía: Averroes y Maimonides	
3	El nacimiento de la modernidad europea. El Renacimiento y la defensa de la dignidad humana. La escuela de Salamanca. Francisco de Vitoria. El protestantismo. La revolución científica	
4	Racionalismo y empirismo: René Descartes y David Hume	
5	El debate metafísico moderno. La teoría cartesiana de las sustancias. El materialismo desde Thomas Hobbes a la Ilustración. Newton y el problema de la naturaleza. BO CM	
6	La cuestión del origen y fundamento de la sociedad y el poder. Del pensamiento político medieval a la teoría del contrato social según Thomas Hobbes, John Locke y Jean-Jacques Rousseau	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	El proyecto ilustrado: la libertad como meta de la razón. Potencia y límites de la razón. Los Derechos del Hombre. Mary Wollstonecraft y Olympe de Gouges	
2	La filosofía crítica de Immanuel Kant y el problema de la metafísica como saber	
3	Éticas de la felicidad y éticas del deber. La ética kantiana frente al utilitarismo	
4	La dialéctica hegeliana. La crítica del capitalismo: el pensamiento revolucionario de Karl Marx y la dialéctica de la Ilustración en la Escuela de Fráncfort. El análisis del totalitarismo de Hannah Arendt	
5	La deconstrucción de la tradición occidental en Friedrich Nietzsche y la herencia posmoderna	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
6	Los problemas filosóficos a la luz del análisis del lenguaje: Ludwig Wittgenstein y la filosofía analítica	
7	El existencialismo: Martin Heidegger, Jean Paul Sartre y Simone de Beauvoir. La razón vital y la razón poética: José Ortega y Gasset, María Zambrano y la Escuela de Madrid	
8	Michel Foucault y la genealogía del poder	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.